

Bijlage 2.

Flevolands Agrarisch Collectief

Overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer 2016

SCAN versie 1.5d

1 december 2015

FAC versie 1.2

14 december 2015

ANLb

Opbouw van de beheerpakketten

De pakketten zijn opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Beschrijving

In deze alinea wordt een algemene beschrijving gegeven ten aanzien van doel, functie en voorkomen van het beheerpakket.

2. Beheereisen

Dit zijn de beheermaatregelen en –voorschriften die gekoppeld zijn aan de activiteiten in de Catalogus Groenblauwe Diensten (bijlage G) en waarop de beheervergoeding is gebaseerd. Dit zijn de maatregelen waarop de NVWA in opdracht van RVO.nl (EU controle en verificatie) zal controleren. De bestaande beheereisen zijn hierin opgenomen. Achter elke beheereis staat tussen []-en een nummer. Dit nummer verwijst naar de zgn. ‘koppeltabel’.

3. Aanvullende beheervoorschriften

Dit zijn voorschriften aanvullend aan de beheereisen en die vooral een verdere detaillering en invulling van de beheereisen zijn. Deze aanvullende voorschriften zijn van belang om daadwerkelijk natuurkwaliteit c.q. behoud van doelsoorten te realiseren. Het collectief zal toezien dat deze voorschriften, naast de beheereisen, door de deelnemers worden nageleefd

4. Beheerpakketten

Voor diverse pakketten zijn meerdere varianten ontwikkeld. Deze staan beschreven onder het kopje ‘beheerpakketten’. In een enkel geval worden hierbij ook eisen vermeld, die voor die variant gesteld worden aan het beheer. Deze eisen vallen onder de ‘beheereisen’ en worden door de nVWA gecontroleerd.

5. Flevoland, invulling beheerplan

Voor Flevoland zijn diverse maatwerkpakketten ontwikkeld, die uiteindelijk als variant in een bestaand pakket zijn opgenomen. Hiermee wordt doorgedaan als daar behoefte aan is. Daarnaast zijn er omwille van het behalen de doelen c.q. verhogen van de kans daarop aanvullende voorschriften beschreven. Dit kan voortkomen uit het Natuurbeheerplan van de provincie, maar kan ook een resultaat zijn van een ecologische toets. Het collectief heeft namelijk de verplichting om de inzet van maatregelen (pakketten) en de samenhang daartussen te laten toetsen door ecologen met de gewenste expertise, bijvoorbeeld de Werkgroep Grauwe Kiekendief.

Overzicht beheerpakketten en tarieven

	Pakketnaam		Pakketvariant	Beheervergoeding
14	Stoppelland	a	winterstoppel tot 15 mrt	€ 300,00
		b	oogstresten, 15 okt – 31 dec, 4 weken	n.v.t.
		c	oogstresten, 31 dec – 1 feb	n.v.t.
		d	winterstoppel tot 1 feb	€ 200,00
15	Wintervoedselakker	a	wintervoedselakker 15 mei – 1 maart	€ 2.277,34
		a	wintervoedselakker 15 mei – 15 maart	€ 2.530,38
		b	wintervoedselakker 1 okt – 15 maart	n.v.t.
		c	wintervoedselakker 1 okt – 1 aug	n.v.t.
		d	vanggewas 1 okt – 1 feb	€ 250,00
		d	vanggewas 1 okt – 15 mrt	€ 500,00
16	Vogelakker	a	Vogelakker	€ 1.932,00
		b	meerjarige vogelakker	€ 2.530,38
		c	zomervogelakker	€ 1.932,00
19	Kruidenrijke akker- rand	a	3 m breed	€ 2.200,00
		b	6 m breed	€ 2.200,00
		c	9 m breed	€ 2.530,38
		d	12 m breed	€ 2.530,38
		e	15 m breed	€ 2.530,38
		f	18 m breed	€ 2.530,38
		g	1,5 m breed	n.v.t.

14 Stoppeland

Beschrijving

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie beschreven onder pakketten) [1]
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats [2]
- Minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid bestaat van datum x tot datum y uit [gewas a of meerdere gewassen b of gewasresten c](#) (zie beschreven onder pakketten). [9]
- De beheereenheid wordt niet beweid [11]

Aanvullende beheervoorschriften

- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan tijdens de rustperiode.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol Chemische bestrijding](#) bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.

Pakketten

- a) Winterstoppel: tussen 1 november en 15 maart van het volgende jaar bestaat de beheereenheid uit graanstoppel
- b) Oogstresten als wintervoedsel: in de periode van 15 oktober tot 31 december geldt een rustperiode van minimaal 4 weken waarin de oogstresten van suikerbieten, winterwortel, witlof of pastinaak beschikbaar zijn. Startdatum wordt gemeld.
- c) Oogstresten als wintervoedsel: van 31 december tot 1 februari zijn oogstresten van suikerbieten, winterwortel, witlof of pastinaak beschikbaar.
- d) Winterstoppel: tussen 1 november en 1 februari van het volgende jaar bestaat de beheereenheid uit graanstoppel

[Flevoland, invulling beheerplan:](#)

Aanvullende (beheer)voorschriften voor varianten b en c

- De beheereenheid is minimaal 25 meter breed en 2 hectare groot.
- In de nabijheid bevinden zich geen hinderlijke verstoringselementen.
- Combinaties van deze percelen in elkaars directe nabijheid dienen minimaal 5 ha te omvatten.
- Het gewas wordt na 15 oktober geoogst.
- Het perceel wordt voor de rustperiode niet zodanig bewerkt dat de oogstresten niet meer beschikbaar zijn.
- Het is buiten de rustperiode toegestaan de beheereenheid te woelen.
- Wanneer foeragerende zwanen op de oogstresten (willen gaan) foerageren, wordt het perceel en de omliggende percelen of stroken van min. 100 m met rust gelaten.

15 Wintervoedselakker

Beschrijving

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie beschreven onder pakketten) [1]
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats [2]
- *Pakket a, b en c:* Minimaal 90% tot maximaal 100% van de beheereenheid bestaat van datum x tot datum y (zie beschreven onder pakketten) uit zomergraan, wintergraan, bladrammenas of een combinatie van deze gewassen. [9]
- *Pakket d:* Minimaal 90 % tot maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat van datum x tot datum y (zie beschreven onder pakketten) uit een geschikt vanggewas. [9]
- Pakket a: Na datum x blijft het gewas staan datum y (zie beschreven onder pakketten) . [13]

Aanvullende beheervoorschriften

- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan tijdens de rustperiode.
- Wintergraan kan niet twee jaar achtereenvolgend op hetzelfde perceel worden geteeld. Men dient op een ander perceel verder te gaan.
- De beheereenheid dient jaarlijks tussen 16 maart en 30 april (pakket a) of tussen 1 juni en 1 oktober (pakketten b en c) te worden ingezaaid met een gangbare zaaidichtheid, voor zover het zomergraan of bladrammenas betreft. Wanneer gekozen wordt voor een combinatie van gewassen, dienen deze in stroken naast elkaar geteeld te worden.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol Chemische bestrijding](#) bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.

Pakketten

- a) Wintervoedselakker 15 mei – 1 maart
- b) Wintervoedselakker 1 oktober – 15 maart
- c) Wintervoedselakker 1 oktober – 1 augustus
- d) Wintervoedselakker 1 oktober – 1 februari

[Flevoland, invulling beheerplan:](#)

Aanvullende (beheer)voorschriften pakket d

- De beheereenheid is minimaal 25 meter breed en 2 hectare groot.
- Inzaai van een door het Collectief toegestaan (mengsel van) vanggewas(sen).

16 Vogelakker

Beschrijving

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- *Pakket a*: Minimaal 90 % en maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat tussen 1 juni en 31 december uit één van de volgende gewassen of teelten: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (lucerne, rode klaver), braak, bladrammenas of een combinatie van deze [9]
- *Pakket b en c*: Minimaal 90 % en maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat tussen 1 juni en 15 november uit één van de volgende gewassen of teelten: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (lucerne, rode klaver), braak, bladrammenas of een combinatie van deze [9]
- De beheereenheid wordt niet beweid. [11]

Aanvullende beheervoorschriften

- Van het niet beteelde gedeelte (braak) wordt jaarlijks maximaal 50 % gemaaid, en wel na 1 augustus.
- Pakket a en c: De eiwitgewassen worden jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
- De gedeeltes met eiwitgewassen, braak en graan worden in stroken naast elkaar geteeld.
- Het graan wordt in gangbare dichtheden gezaaid in de gangbare periode en mag niet worden geoogst
- Pakket a: Het graan blijft staan tot 15 maart van het volgende kalender jaar en dient daarna geklepeld of gemaaid en daarna ondergewerkt of afgevoerd te worden in het geval dat er een zomergraan wordt gezaaid. Wordt er opvolgend een wintergraan gezaaid dan dient het graan tot 1 juli van het volgende kalender jaar te blijven staan en dient daarna geklepeld of gemaaid en daarna ondergewerkt of afgevoerd te worden, waarna het wintergraan tussen 1 oktober en 1 december gezaaid dient te worden.
- Pakket a en c: De beheereenheid mag alleen worden bemest op het gedeelte met eiwitgewassen, en wel binnen 2 dagen na een maaibeurt. Als er bemest wordt is alleen rundermest toegestaan. Andere vormen van dierlijke mest en kunstmest zijn niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol Chemische bestrijding](#) bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.

Pakketten

- a) Vogelakker
- b) Meerjarige vogelakker
- c) Zomervogelakker

Flevoland, invulling beheerplan:

- Het principe van de vogelakker is het bieden van **broedgelegenheid** en **voedsel** in de zomer en in de winter.
- De basis daarvoor is een eiwitgewas: luzerne op klei of rode klaver op zand, met stroken natuurbraakmengsel en granen. Het natuurbraakmengsel bestaat uit grassen en kruiden en is bedoeld als zomervoedsel. De stroken met graan bestaan voornamelijk uit zomergraan, dat tot 15 maart blijft staan en dient als wintervoedsel. Het eiwitgewas kan volgens gangbare praktijk geoogst worden. Doordat de periode tussen de maaibeurten langer is dan bij gras is de kans van slagen van broedsels aanzienlijk beter. Dit geldt zeker voor veldleeuweriken.
- De duur is 3 tot 4 jaar, dus daarna verplaatsen. Eerder verplaatsen kan ook, maar dan is inzaai in het najaar gewenst en bij éénjarige luzerne noodzakelijk.
- Er is een sterke voorkeur voor eenheden groter dan 5 hectare. Deze kunnen gaan fungeren als kerngebieden.
- De praktische invulling gaat uit van een maaibreedte van de luzerne van 9 meter. Aan alle zijden (kopakkers, zijkanten) kan een breedte van 18 meter worden aangehouden. En vervolgens op de lange zijde starten met een natuurbraakmengsel van 9 meter, dan 18 meter luzerne gevolgd door een graanmengsel van 9 meter, dan weer luzerne, natuurbraakmengsel, luzerne, graan, luzerne, etc. Dit betekent dat het aandeel luzerne ca 75% zal zijn.
- Bij de tweede maaibeurt van de luzerne mag de helft van het natuurbraakmengsel meegemaaid en afgevoerd worden.
- Specifiek voor veldleeuwerik: als veldleeuwerik de doelsoort is voor beheer dan zijn een aantal aanpassingen mogelijk, zodat de vogelakker beter inpasbaar is in de bedrijfsvoering en waarbij de effectiviteit voldoende intact blijft:
 - De stroken granen worden bij voorkeur vervangen door het pakket 'stoppeland'.
 - Ploegen vanaf 15 november

19 Kruidenrijke akkerranden

Beschrijving

Beheereisen (zie lijst beheeractiviteiten in CGBD)

- Minimaal 90 % tot maximaal 100 % van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 1 september uit één van de volgende gewassen of teelten: gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (lucerne, rode klaver), braak of een combinatie van deze. [9]
- De beheereenheid wordt niet beweid. [11]

Aanvullende beheervoorschriften

- Het Collectief stelt een beheerplan op, waarin o.a. de gekozen akkerrandvariant en het bijbehorend beheer in relatie tot het doel worden onderbouwd met gebruikmaking van de Soortenfietses. In het beheerplan wordt aangegeven en onderbouwd welke opbouw de rand heeft (aandeel kruiden, braak, graan e.d.), hoe vaak en wanneer de rand gemaaid wordt, en hoe vaak en wanneer de rand eventueel kan worden geploegd en heringezaaid.
- Als er een kruidenmengsel wordt ingezaaid, wordt in het beheerplan (zie vorig punt) bepaald welke zaaimengsels en welke zaaidichtheden gebruikt mogen worden.
- De beheereenheid mag in de periode van 1 september tot 15 april geploegd worden, afhankelijk van het beheerplan (zie eerste punt).
- Bij maaiwerkzaamheden wordt het maaisel binnen een maand afgevoerd, tenzij in het beheerplan (zie eerste punt) gegronde redenen zijn aangevoerd om dit niet te doen.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het [Protocol Chemische bestrijding](#) bij agrarisch natuurbeheer, gepubliceerd op de website van SCAN.
- Daar waar ploegen is toegestaan, mag ook een andere diepe grondbewerking worden toegepast.
- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan, tenzij het gaat om een rand van tenminste 9 meter breed (pakket c, d, e of f) waarin kruiden of granen zijn ingezaaid. In dat geval is een bemesting met vaste mest toegestaan, indien dit passend is binnen het beheerplan (zie eerste punt).

Pakketten

- a) De beheereenheid is een rand van minimaal 3 meter breed.
- b) De beheereenheid is een rand van minimaal 6 meter breed.
- c) De beheereenheid is een rand van minimaal 9 meter breed.
- d) De beheereenheid is een rand van minimaal 12 meter breed.
- e) De beheereenheid is een rand van minimaal 15 meter breed.
- f) De beheereenheid is een rand van minimaal 18 meter breed.
- g) De beheereenheid is een rand van minimaal 1,5 meter breed.

Flevoland, deel invulling beheerplan: agrarisch natuurbeheer

- Doel is vogels
- Breedte vanaf 9 meter
- Alleen meerjarige randen
- Mogen na overleg (in 3de of 4de jaar) verplaatst worden
- Voorgeschreven maaibeheer (een deel hoog en een deel laag) en bij voorkeur maaisel afvoeren (hoog klepelen is mogelijk een alternatief)
- Berijden: in de rustperiode van 15 april tot 15 augustus mag alleen over vaste rijpaden worden gereden (dat is maximaal 10% van het oppervlakte); buiten de rustperiode mag maximaal 30% van het oppervlakte worden bereden
- Onbereden randen worden beloond met een 20% premie.
- Bij onbereden randen is verplicht onderhoud aan sloten toegestaan.

Overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur & Landschapsbeheer

1. Natuurbraakmengsel		
Grassen	Opmerkingen	kg/ha
Roodzwenkgras		2
Westerwolds Raaigras	mozaïekstructuur	2
Veldbeemgras		1
Fijn Schapengras		1
Beemdlangbloem		1
Timoteegras	waardplant voor tal van insecten	
Granen		
Zomertarwe	wintervoedsel + stoppel zorgt voor mozaïek	30
Zwarte Haver	wintervoedsel voor 2e deel winter	10
Kruiden		
Gele Ganzenbloem	bloei voor insecten (bijen)	
Voederwikke	nectar voor kleinere insecten	
Boekweit	bloei voor insecten	
Magriet	met name voor publiek	
Avondkoekoeksbloem	bloei voor insecten	
Kleine Klaver	laaggroeiend	
Luzerne	oa voor beide luzernevlinders	
rode klaver	vanwege oogstbaarheid restgewas	
Brunel	lage soort, kleine insecten	
Lijnzaad	vooral wintervoedsel	
Lupine	in Polen goed akkervogelgewas!	
Duizendblad	bloeit lang en kan goed tegen concurrentie	
Wilde Bertram		
Valkruid		
Karwij	schermbloemige bloeier, goed voor insecten	
Knoopkruid		
Blaassilene		
Muskuskaasjeskruid	doet het goed in Vlaanderen, bijen	
Erwt	insecten, voedsel winter)	
Korenbloem	mag nimmer in mengsel ontbreken	
kruiden max 5 kg		
2. Wintervoedselmengsel		
Zomertarwe		
Triticale		
Zwarte Haver (Japanse Haver)		
3. Klaver-luzerne-mengsel		
Luzerne (Diana)		
Rode Klaver (Kvarta/Beskyd)		

Legenda: groen (verplicht), geel (wenselijk) en blauw (indien mogelijk)

Protocol Chemische Bestrijding

Het protocol gebruik 'herbiciden in pakketten open akkerland' kunt u inzien als u de onderstaande link opent in uw browser.

http://scan-collectieven.nl/system/files/documenten/protocol_gebruik_herbiciden_in_pakketten_open_akkerland.pdf